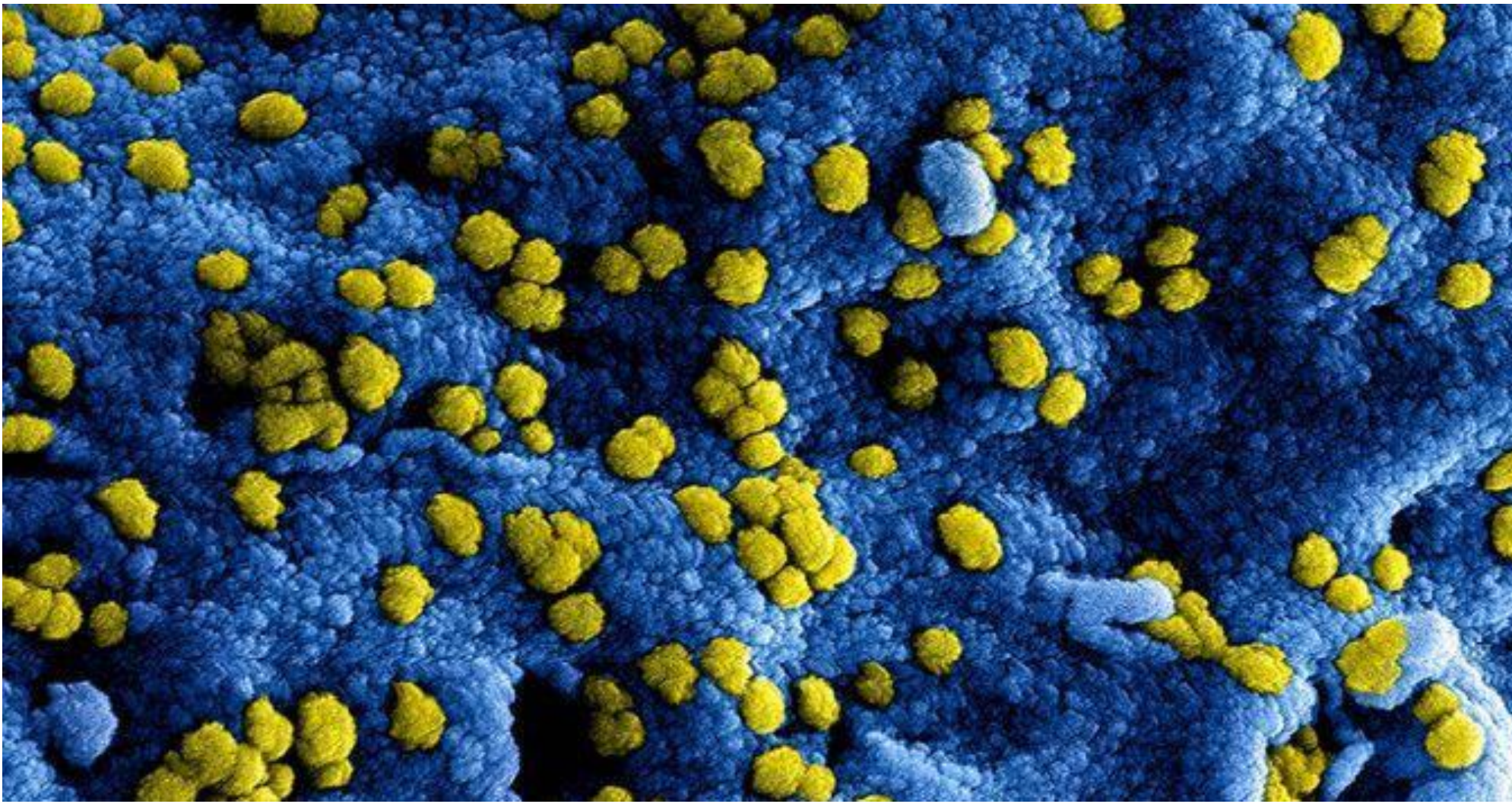

Activiteiten van de Algemene Rekenkamer rond COVID-19

De Algemene Rekenkamer onderzoekt of de rijksoverheid publiek geld zinnig, zuinig en zorgvuldig uitgeeft en rapporteert hierover aan de Tweede Kamer. Vanuit het perspectief van de publieke verantwoording volgen we nauwgezet maatschappelijke ontwikkelingen en het effect hiervan op de rijksuitgaven. De publieke verantwoording van de financiële coronamaatregelen houden we dan ook nauwgezet in de gaten.

Wij doen onderzoek naar de wijze waarop de Rijksoverheid met geld en maatregelen de gevolgen en effecten van de COVID-19 pandemie tracht te beperken. Daarnaast bouwen wij aan een coronamonitor, delen we kennis met departementen via het coronaloket en participeren we in internationale rekenkamerinitiatieven.

Activiteiten rond COVID-19, versie 7 december 2020

Onderzoeken naar gevolgen en effecten

Testen op corona. Wat er in het voorjaar gebeurde

Het testen van risicogroepen is een cruciaal onderdeel van de aanpak om verspreiding van het nieuwe coronavirus (SARS-CoV-2) tegen te gaan en te monitoren. De Algemene Rekenkamer onderzocht de capaciteit tot 1 juni om mensen te testen en concludeerde dat in de eerste maanden van de coronacrisis waarschijnlijk een groter aantal mensen getest had kunnen worden. Ondanks tekorten aan testmateriaal was er meer laboratoriumcapaciteit beschikbaar. Het onderzoek is 23 september [gepubliceerd](#) met het oog op de besluitvorming door kabinet en Kamer.

Risico's misbruik en oneigenlijk gebruik van steunmaatregel NOW

Het kabinet heeft vanaf maart 2020 uiteenlopende steunmaatregelen ingezet om de gevolgen van de coronacrisis te ondervangen. Met € 18,8 miljard is de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW) de grootste regeling. De snelheid waarmee deze regeling tot stand is gekomen, brengt verschillende risico's met zich mee. Uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer blijkt dat de minister van SZW en het UWV de risico's op misbruik van de NOW-regeling in beeld heeft. Bij de nieuwe ronde van de NOW-regeling kan meer aandacht komen voor controles vooraf om misbruik te beperken. Het onderzoek is 23 september [gepubliceerd](#).

Focus op digitaal thuiswerken

Door de coronacrisis vindt veel werk binnen de Nederlandse overheid noodgedwongen vanuit huis plaats. Ambtenaren en bewindspersonen gebruiken hierbij allerlei ICT-applicaties en –diensten. De Algemene Rekenkamer onderzocht welke ICT-middelen er binnen het Rijk worden gebruikt, welk beleid het Rijk hanteert voor deze ICT-middelen en wat de achtergronden, voor- en nadelen zijn. Uit dit onderzoek blijkt dat ambtenaren samenwerkings-ICT soms gebruiken op een manier die risico's voor de informatiebeveiliging met zich meebrengt. Daarnaast blijkt dat niet alle ambtenaren de voorschriften kennen of de voorschriften in praktijk niet goed werkbaar vinden. Het onderzoek is op 2 november 2020 [gepubliceerd](#).

Individuele steun aan bedrijven tijdens de coronacrisis

Tussen maart en augustus 2020 heeft het kabinet ruim € 3,5 miljard aan verschillende steunpakketten voor individuele bedrijven toegezegd. Zowel de Algemene Rekenkamer als de Tweede Kamer hebben in het verleden onderzoek gedaan naar steunverleningsoperaties aan individuele bedrijven. Een overzicht van de lessen uit het verleden [publiceerden](#) wij 26 juni jl. in de vorm van een brief aan de Eerste en Tweede Kamer. Daarnaast hebben wij onderzocht of en hoe deze lessen worden toegepast bij de huidige steun aan grote ondernemingen. Wij concluderen in het rapport [gepubliceerd](#) op 12 november 2020, dat ministers bij het beoordelen van aanvragen voor individuele financiële steun vaak lessen uit het verleden hebben toegepast. In het rapport wijzen we ook op enkele lessen die kennelijk nog niet voldoende zijn geleerd.

Risico's van garanties en leningen voor de overheidsfinanciën

De Nederlandse Staat heeft afgelopen maanden voor € 62,7 miljard aan garanties en leningen verstrekt om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. De Algemene Rekenkamer onderzocht welke risico's voor de overheidsfinanciën hierbij aan de orde zijn. Uit het onderzoek blijkt dat ministers zich niet altijd aan de regels hebben gehouden die sinds enkele jaren gelden bij het verstrekken van deze risicoregelingen. Wij bevelen een evaluatie van de regels aan, zodat kabinet en parlement kunnen bepalen of specifieke regels voor risicoregelingen in crisissituaties nodig zijn. Het onderzoek is op 25 november 2020 [gepubliceerd](#).

Verantwoordingsonderzoek 2020

Coronarekening

Om de inzet van publiek geld ter bestrijding van de pandemie te kunnen volgen, hebben wij in aanloop naar Verantwoordingsdag 2021 de coronarekening gebouwd. Deze monitor is via <https://www.rekenkamer.nl/onderwerpen/corona/coronarekening> te raadplegen en wordt de komende periode verder uitgebouwd. De coronarekening biedt een systematisch, integraal en onafhankelijk inzicht in financiële coronamaatregelen van het Rijk, voor wie het geld bedoeld is en in welke mate gebruik wordt gemaakt van de maatregelen. De coronarekening biedt inzicht in financiële en niet-financiële gevolgen.

Kennisdeling

Coronaloket

De Algemene Rekenkamer opende een 'coronaloket' voor departementen om desgevraagd beschikbare kennis te delen ten behoeve van urgente coronamaatregelen dan wel de registratie daarvan. Departementen kunnen zich melden op het moment dat er behoefte is aan kennis van de Algemene Rekenkamer bij voorliggende beslissingen. Het coronaloket is te bereiken via tfc@rekenkamer.nl.

Internationale activiteiten

De Algemene Rekenkamer participeert in verschillende activiteiten op internationaal niveau: we maakten een overzicht van alle EU-maatregelen, participeren in initiatieven van EUROSAI (de koepelorganisatie van rekenkamers binnen Europa) en delen kennis met buitenlandse rekenkamers.